

Vraag naar gezonde voeding blijft toenemen

Biologische zuivelmarkt groeit

Het gaat goed met de biologische zuivelmarkt. De vraag naar biomelk groeit gestaag en de prijs is sinds de ont koppeling van de biologische melkprijs van de gangbare per liter flink gestegen. Begin 2016 laat een krachtige melkprijs zien van rond de 50 cent per kilo. Biologische producenten zijn positief gestemd, maar bewaken extreme groei.

FrieslandCampina betaalde over 2015 een biologische melkprijs uit van 51,80 euro exclusief btw per 100 kilo melk (in 2014 52,95 euro). De biologische garantieprijs voor maart 2016 is 48,50 euro. De biologische garantieprijs daalde daarmee met 1,25 euro ten opzichte van februari 2016 (49,75 euro). Deze daling is het gevolg van de verwachting dat de melkprijzen van de Nederlandse en Engelse referentiebedrijven in maart zullen dalen, aldus de zuivelproducent. De daling

in Engeland komt vooral door het negatieve valuta-effect van de koers van het Britse pond. De biologische garantieprijs is een afspiegeling van de markt voor biologische boerderijmelk in Noordwest-Europa en een gewogen gemiddelde van de boerderijmelk uit Nederland, legt woordvoeder Jan-Willem ter Avest van FrieslandCampina uit. „Dit maakt de biologische garantieprijs ook vergelijkbaar met die van gangbare melk. De melkprijs voor individuele melkveebedrijven wordt

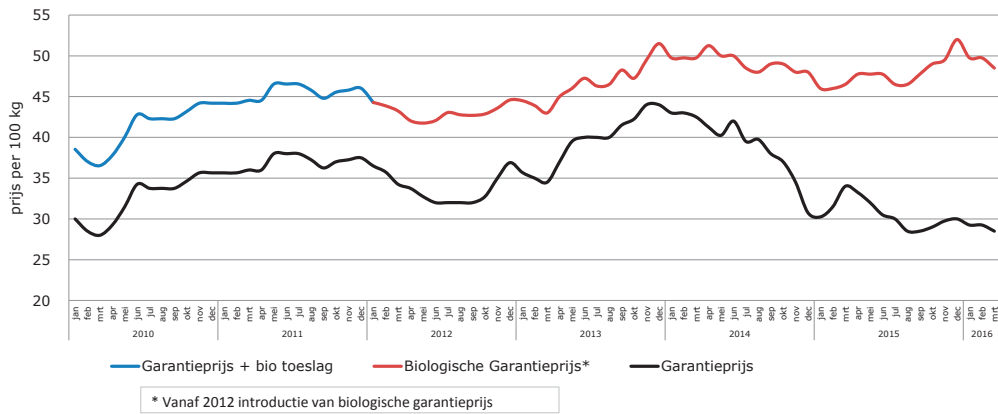
hiervan afgeleid. De melkprijs op individueel bedrijfsniveau wordt bepaald door het vet- en eiwitgehalte, kwaliteit, jaarleverantie en het seizoenpatroon van de geleverde melk.“

Ruimte voor nieuwkomers

De biologische zuivelmarkt is een redelijk stabiele markt. Ruim 400 biologische boeren produceren nu krap 200 miljoen kilo biologische melk. Deze zuivel wordt voor ruim

Ontwikkeling Garantieprijs / Biologische garantieprijs*

4,41% vet / 3,47% eiwit / 4,51% lactose

90 procent in Nederland geconsumeerd. Ter vergelijking: de gangbare sector produceert 12 miljard liter, waarvan de Nederlanders 3,5 miljard liter nuttigen. De maximale omvang van de biologische markt is nog niet bereikt, zegt Kees Water van adviesbureau Ekopart. „Ik schat dat er ruimte is voor 30-40 miljoen liter biologische melk extra.“ Volgens voorzitter René Cruijssen van Eko Holland is binnen zijn coöperatie ruimte voor zestig nieuwkomers. „We merken dat de interesse om om te schakelen groter wordt nu de gangbare melkprijs onder druk staat“, zegt hij. „We hebben binnen Eko Holland wel de keiharde afspraak dat alle potentiële leden een toegevoegde waarde moeten hebben.“ Bij FrieslandCampina zijn er in 2015-2016 dertien nieuwe biologische leden bijgekomen.

Biologische babyvoeding

Binnen Farmel is ruimte voor 5 tot 10 miljoen kilo biologische melk extra, zegt commercieel directeur Aris van Ommeren. „Wij zijn de afgelopen jaren behoorlijk in afzet gegroeid. We hebben melkveehouders nodig om aan de behoefte van Hyproca Dairy Products te voldoen, voor de productie van onder andere biologische babyvoeding.“ Volgens Van Ommeren komen er in april drie nieuwkomers bij. „Een gemiddelde biologische leverancier levert bij ons 8 tot 9 ton melk. Wij verwachten niet dat we de 10 miljoen kilo dit jaar al zullen halen, maar dat hoeft ook niet.“ Veldpost meldde vorige maand dat ook Royal A-Ware op zoek is naar biologische melkveehouders uit Friesland, Groningen, Drenthe, Overijssel en de Noordoostpolder.

Ontkoppeling melkprijs

De biologische melkprijs is na de ontkoppeling van de gangbare melkprijs, in 2013, behoorlijk

omhoog gegaan. De bio-toeslag maakt sinds het najaar van 2014 een spectaculaire groei door, zegt Kees Water, die de ontkoppeling een zeer belangrijk besluit noemt. De huidige toeslag kwam in de zomer van 2015 uit op 16 tot 18 cent, nu zit het prijsverschil rond de 20 cent, schetst hij. „Een stabiele prijsvorming van biologische melk vormt een goede basis voor een gezonde biologische bedrijfsvoering. Voor de ontkoppeling lag het verschil tussen de gangbare en biologische melkprijs op 8 tot 10 cent. Dat zou met de huidige lage gangbare melkprijs van 28,5 cent hebben betekend dat de biologische melkprijs nu op 38,5 cent zou liggen. Daar kun je niet biologisch van boeren.“

Beide markten hebben nu een eigen melkprijs, zoals het hoort, vindt Van Ommeren. Dat zorgt voor een eerlijke situatie op de biologische melkmarkt. „De markt zit nu in een stabiele tot opwaartse spiraal. De consument is de laatste jaren steeds bewuster van zijn voeding geworden: duurzaamheid en gezondheid zijn belangrijke thema's geworden. Dat is een trend die zich de komende jaren gaat doorzetten en daar past de biologische markt uitstekend in.“

Uitstraling naar consument

René Cruijssen stelt dat de biologische zuivel een ander afzetpatroon heeft dan gangbare melk. Meer dan 90 procent van de biologische melk wordt door de Nederlandse consument gekocht, terwijl gangbare boeren voornamelijk voor de wereldmarkt produceren, legt hij uit. „Wij zijn dus afhankelijk van de Nederlandse consument. Dat werkt in principe in ons voordeel. Dat betekent dat we kort op de klant moeten zitten wat de promotie van het product betreft“, vervolgt hij. „We zouden daarbij gebruik kunnen maken van de digitalisering.

Bijvoorbeeld door een app te ontwikkelen waarmee de burger een pak zuivel kan scannen en zo weet waar zijn melk vandaan komt. Zodat hij eens bij een biologische boer langs kan gaan om te kijken hoe het reilt en zeilt op zijn bedrijf. Die kant gaan we wel op.“ Jan-Willem ter Avest en Aris van Ommeren hameren er op dat de biologische markt zich moet blijven onderscheiden van de gangbare.

Positief toekomstbeeld

Over de toekomst voor de biologische zuivelmarkt is vooral René Cruijssen zeer positief. „Als de economie op een rustig niveau doordraait en de trend naar een gezonde levensstijl doorzet, kan het marktaandeel biologische zuivel naar 25 procent groeien. Vijftien jaar geleden zaten we op 2 procent, nu is dat 6 à 7 procent. In Denemarken is het aandeel biologische zuivel al 30 procent. Waarom zou die ontwikkeling in Nederland niet haalbaar zijn?“ Van Ommeren is iets voorzichtiger. „De biologische melkprijs is nu historisch hoog, maar het is moeilijk te voorspellen hoe die prijs zich in de toekomst zal ontwikkelen. Het plusje blijft bestaan: de markt groeit al jaren, die trend zie ik niet zo snel veranderen. Er komt steeds meer belangstelling voor gezonde voeding. Daar hoort biologisch bij.“ Adviseur Kees Water zei al te verwachten dat er ruimte is voor 30-40 miljoen kilo biologische melk extra. Die behoefte kan met huidige en nieuwe omschakelaars worden ingevuld. Hij is niet direct bang voor overcapaciteit. „Misschien wordt het tijd dat de overheid naar mogelijkheden kijkt om de biologische markt meer body te geven door te investeren in een snelle marktontwikkeling van biologische producten. Want mocht er ooit pijn optreden, dan is marktstimulans een betere oplossing dan boeren financieel te ondersteunen.“■

Wel of niet biologisch boeren?

Kan iedere melkveehouder de stap nemen om biologisch te gaan boeren? Nee, zeggen Kees Water, Aris van Ommeren en René Cruijssen. „De boer moet zijn management aanpassen“, stelt Cruijssen. „Dat betekent bijvoorbeeld dat hij productieverlies van melk en landerijen voor lief moet nemen. Niet iedere veehouder kan daar tegen. Omschakelen moet een bewuste keuze zijn. Als er al financiële problemen

op het bedrijf zijn en omschakelen is de laatste strohalm, dan zal het niet meevallen.“ Voor Van Ommeren maakt het niet uit of een omschakelaar puur economische redenen heeft of uit idealisme of ideologie biologisch gaat boeren. „Het een is niet per se beter dan het ander. Je hebt beide typen boeren nodig“, vindt hij. Kees Water stelt dat een boer een bedrijfsvoe-

ring moet hanteren die bij hem past. „Je moet de consequenties van biologisch boeren accepteren. Wij voeren gesprekken met boeren die vier à vijf jaar geleden ook al over biologisch nadachten. Die hebben in hun huidige bedrijfsvoering al duurzame stappen gezet. Dan mag omschakelen best een economische keuze zijn. Ik ken boeren die daar heel zakelijk in staan.“